

6. Про затвердження Положення про національні контактні пункти та Координаційний центр Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій “Горизонт Європа” та Програми з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021-2025), комплементарної до програми “Горизонт Європа”: постанова Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2024 р. № 214. ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2024-п>

7. Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України: постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630. ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-п>

8. Про затвердження Порядку реєстрації міжнародних науково-технічних програм і проєктів, що виконуються в рамках міжнародного науково-технічного співробітництва українськими вченими, а також грантів, що надаються в рамках такого співробітництва: наказ Міністерства освіти і науки від 20 листопада 2017 р. № 1507, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2017 р. № 1564/31432. ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1564-17>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-409-2-75>

COUNTERACTING ORGANIZED DRUG CRIME

ПРОТИДІЯ ОРГАНІЗОВАНИЙ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ

Halai A. Yu.

*Postgraduate Student
Odesa State University
of Internal Affairs
Odesa, Ukraine*

Галай А. Ю.

*аспірант
Одеський державний університет
внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Незаконний обіг наркотиків визнається суспільно небезпечним та злочинним більшістю країн світового співтовариства, а у багатьох державах його окремі прояви розцінюються як тяжкі та особливо тяжкі кримінальні правопорушення [3, с. 342]. У зв'язку з чим у національному законодавстві різних країн застосовано різні правові підходи до боротьби з організованою злочинністю [3, с. 454].

Протидія наркобізнесу визначається як послідовна діяльність оперативних підрозділів у напрямі недопущення подальшого поширення наркобізнесу та мінімізації його наслідків. Створена

система заходів оперативних підрозділів спрямовується на виявлення і припинення злочинів у сфері наркобізнесу, відвернення настання злочинного результату, а також запобігання рецидиву злочинів у майбутньому [1, с. 63]. Протидія організованій наркозлочинності повинна мати комплексний характер і включати як нормативне забезпечення виявлення і припинення наркозлочинів, їх аналіз і моніторинг, так і практичні заходи, спрямовані на профілактику наркозлочинності, координацію діяльності правоохоронних і державних органів, а також співробітництво і обмін інформацією між державами

Відповідно до ст. 3 ЗУ «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними» протидію незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів здійснюють Національна поліція, Служба безпеки України, Офіс Генерального прокурора, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах захисту державного кордону, обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу та інші органи виконавчої влади в межах наданих їм законом повноважень. Органи виконавчої влади, уповноважені законом на здійснення контролю у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та вирішення завдань у сфері протидії їх незаконному обігу, у разі виявлення порушень порядку цього обігу застосовують у межах своєї компетенції відповідні заходи щодо усунення таких порушень, і в разі наявності в діях осіб ознак адміністративного чи кримінального правопорушення зобов'язані надіслати інформацію або подати матеріали до відповідних правоохоронних органів, які ведуть боротьбу з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Координація діяльності у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів здійснюється органами виконавчої влади, уповноваженими на вирішення завдань у сфері протидії їх незаконному обігу [5].

У структурі МВС України функціонує Управління забезпечення формування державної політики у сфері протидії наркозлочинності, на яке відповідно до Положення про Управління забезпечення формування державної політики у сфері протидії наркозлочинності Міністерства внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС України від 12 грудня 2019 року № 1038, належить виконання покладених завдань, а саме: участь у забезпеченні формування

державної політики у сфері протидії наркозлочинності та здійснення, за дорученням керівництва МВС, координації діяльності у цій сфері; вивчення та впровадження позитивного міжнародного та вітчизняного досвіду щодо способів і методів виявлення, документування та припинення фактів незаконного обігу наркотичних речовин; забезпечення участі в здійсненні міжнародного співробітництва у сфері протидії транснаціональній та організованій наркозлочинності, налагодження дієвої взаємодії на вказаному напрямку.

Функції Управління забезпечення формування державної політики у сфері протидії наркозлочинності:

1) бере участь у розробленні та внесенні пропозицій щодо забезпечення реалізації державної політики у сфері протидії наркозлочинності, політичних та стратегічних цілей, принципів і напрямків її розвитку;

2) вносить пропозиції щодо вдосконалення законодавства у сфері протидії наркозлочинності;

3) здійснює аналіз галузевих проблем щодо формування та реалізації державної політики у сфері протидії наркозлочинності, за його результатами розробляє пропозиції стосовно спрямування та координації діяльності Національної поліції України в цій сфері;

4) бере участь у проведенні наукових, аналітичних, кримінологічних, соціологічних досліджень стану протидії наркозлочинності;

5) здійснює систематичний аналіз діяльності Національної поліції України у сфері протидії наркозлочинності;

6) ініціює проведення структурними підрозділами апарату МВС, закладами вищої освіти зі специфічними умовами навчання та науково-дослідними установами, що належать до сфери управління МВС, аналітичних та наукових досліджень із актуальних проблем протидії наркозлочинності;

7) здійснює комплексний аналіз тенденцій та динаміки у сфері протидії наркозлочинності, вчинення суспільно-політичних, соціально-економічних, демографічних та інших факторів, що мають на неї суттєвий вплив, а також причини та умови їх виникнення [4].

Значну роль у протидії кримінальним правопорушенням у сфері незаконного обігу наркотиків відіграє Департамент боротьби з наркозлочинністю Національної поліції України, яким упроваджено принципово нові підходи в організації роботи, спрямовані на знешкодження осередків виготовлення наркотиків та їх розповсюдження, виявлення організаторів незаконного бізнесу та притягнення їх до кримінальної відповідальності [2, с. 8-9].

Отже, протидія організованій наркозлочинності – це комплекс заходів, що передбачає формування державної політики у сфері боротьби з організованою наркозлочинністю, нормативне закріплення механізмів і заходів, спрямованих на профілактику і припинення наркозлочинів, а також міжнародне співробітництво та координація зусиль правоохоронних і державних органів з метою виявлення та кримінального переслідування осіб, причетних до діяльності організованих груп або злочинних організацій у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.

Література:

1. Грень Р. Р. Організаційно-правові основи діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів України у протидії злочинам у сфері обігу наркотичних засобів : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.09. Львів, 2017. 264 с. URL: https://old.lpnu.ua/sites/default/files/dissertation/2018/7859/dus_gren.pdf.
2. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2023 році. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2023/zvit_NPU_2023.pdf.
3. Кримінологія : підручник / О. М. Джужа, В. В. Василевич, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін. Київ : НАВС, 2020. 612 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_pravo/Kryminolohiya-Cherney.pdf.
4. Офіційний сайт МВС України. URL: <https://mvs.gov.ua/activity/protidiya-narkozlocinnosti/polozennya-ta-funkcii>.
5. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними : закон України № 62/95-ВР від 15.02.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80#Text>.